

Minister Klimatu i Środowiska

Paulina Hennig-Kloska

BM-WP.050.103.2024.MN
3312924.13670331.11013882
Warszawa, 05-11-2024

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Dariusza Piontkowskiego **w sprawie nielegalnych składowisk odpadów** (znak: K10INT4006), przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie należy wyjaśnić, że przywołane w interpelacji sformułowanie likwidacja nielegalnych „składowisk odpadów” jest terminem nieprawidłowym względem przepisów ustawy o odpadach. Zgodnie z ustawową definicją „składowiskiem odpadów” jest obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Składowanie odpadów jest formą unieszkodliwiania odpadów, które z kolei zdefiniowano jako procesy przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia odpadów do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska. Dlatego też składowisk odpadów nie należy mylić z miejscami zbierania odpadów, czy też magazynowania odpadów w ramach działalności polegającej na przetwarzaniu odpadów, jak również z zidentyfikowanymi miejscami magazynowania lub porzucania odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. W związku z tym składowisko odpadów nie jest każdym miejscem, gdzie zlokalizowane są odpady, a określanie miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów jako „nielegalne składowiska” jest nieprawidłowe i mylące. W interpelacji mamy do czynienia z „miejscami nielegalnego nagromadzenia odpadów”, których nie należy utożsamiać ze „składowiskami odpadów”.

W odniesieniu do pytań w zakresie powołania zespołów wojewódzkich, które będą odpowiedzialne za monitorowanie, identyfikowanie oraz likwidację nielegalnego magazynowania odpadów należy stwierdzić, że na ten moment Ministerstwo nie pracuje nad zagadnieniem dotyczącym tworzenia Zespołów ds. nielegalnego gospodarowania odpadami. Takie ustalenia na poziomie resortu klimatu i środowiska nigdy nie zapadły.

Natomiast tworzenie zespołów zadaniowych zajmujących się np. problematyką nielegalnego gospodarowania odpadami w ramach poszczególnych województw jest możliwe, również bez udziału resortu klimatu i środowiska. Nie ma ustanowionych szczególnych zasad dla realizacji tego typu inicjatyw (np. dotyczących ustalania składu osobowego takich gremiów w obszarze dotyczącym nielegalnego gospodarowania odpadami). Nie ma też obowiązku tworzenia zespołów. Zatem jeżeli właściwe organy

administracji i współpracujące z nimi służby uznają, że wojewódzki - dedykowany Zespół jest najlepszą formą koordynacji i współpracy – mogą je utworzyć. Takim przykładem może być Województwo Wielkopolskie, w którym utworzono Zespół doradczy do spraw magazynowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych, w tym odpadów niebezpiecznych.

Natomiast jeżeli dla terenowych organów administracji najbardziej efektywne są inne formy współpracy (np. w ramach zespołów zarządzania kryzysowego lub w innej jeszcze formie) – powinny one stosować właśnie takie rozwiązania. Popieramy tworzenie takich zespołów, ale w naszej ocenie powinny być tworzone przy wojewódzkich sztabach kryzysowych, zatem to kompetencja wojewodów i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Nie chcemy wywierać presji na terenowych organach administracji w kwestii doboru narzędzi jakie mają do dyspozycji w realizowanych przez siebie zadaniach.

Z kolei odnosząc się do pytania w zakresie współpracy Ministerstwa Klimatu i Środowiska z innymi instytucjami, takimi jak Inspekcja Ochrony Środowiska, Policja czy Prokuratura, w celu skutecznego zwalczania nielegalnego magazynowania odpadów, w pierwszej kolejności należy wskazać, że organami kontrolującymi podmioty korzystające ze środowiska, jak i identyfikujące miejsca nielegalnie nagromadzonych odpadów są organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Istotne jest, że w 2018 r. oprócz nowelizacji ustawy o odpadach znowelizowano również ustawę o Inspekcji Ochrony Środowiska poprzez rozszerzenie katalogu uprawnień inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska. Powyższe spowodowało zintensyfikowanie oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy Inspekcją Ochrony Środowiska a innymi organami zarówno na szczeblu centralnym, jak i wojewódzkim, w tym w szczególności organami ścigania, ale również Inspekcją Transportu Drogowego czy Krajową Administracją Skarbową. Co jest przyczyną zwiększenia wykrywalności naruszeń obowiązujących przepisów, w tym wykrywalności miejsc nielegalnie zdeponowanych odpadów. Niemniej jednak resort klimatu i środowiska zdaje sobie sprawę jak trudnym i nierzadko budzącym obawy lokalnych społeczności jest problem nielegalnie zalegających odpadów, zwłaszcza niebezpiecznych. Jak również z jakimi problemami borykają się samorządy w związku z zalegającymi odpadami. Zagadnienie to należy do jednych z najistotniejszych, którymi zajmuje się obecny Rząd. Problem odpadów nagromadzonych z naruszeniem obowiązującego prawa ma wielopłaszczyznowy charakter, dlatego jego rozwiązanie leży w kompetencji wielu resortów. W maju tego roku odbyła się narada ministrów właściwych w zakresie tematyki nielegalnie gromadzonych odpadów wraz z podlegającymi im służbami, która miała na celu zintensyfikowanie działań administracji zarówno w wymiarze prewencji omawianemu zjawisku, jak również ścigania i karania sprawców oraz usuwania zagrożeń związanych z nielegalnym gospodarowaniem odpadami. W czerwcu br. odbyło się spotkanie robocze z wojewodami i wojewódzkimi inspektorami ochrony środowiska w sprawie miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów oraz przeciwdziałania ich powstawaniu. Spotkanie miało na celu omówienie doświadczeń organów administracji w kontekście postępowania z miejscami nielegalnie nagromadzonych odpadów, jak również omówienie poprawy skuteczności działań Inspekcji Ochrony Środowiska.

Spotkania w ramach administracji rządowej z pewnością będą kontynuowane na różnych poziomach administracji w celu wprowadzenia najbardziej skutecznych rozwiązań.

Warto również wspomnieć o działaniach podejmowanych przez Departament Zwalczania Przestępczości Środowiskowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (dalej: „DZPŚ”), który na bieżąco współpracuje z organami ścigania w przedmiocie ujawniania miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów i ustalania sprawców odpowiedzialnych za ich powstanie. Przykładowo w 2024 r. inspektorzy Wydziału Interwencyjno-Operacyjnego DZPŚ prowadzili wspólne czynności z komendami Policji w Częstochowie, Katowicach, Szczecinie, Zielonej Górze, Opolu, Krakowie, Radomiu i Rzeszowie oraz Prokuraturami w Zielonej Górze, Łodzi, Warszawie, Katowicach, Szczecinie i Tarnobrzegu w zakresie: poszukiwania nielegalnie zakopanych odpadów, weryfikacji informacji o takich miejscach, jak również wspierali czynności prowadzone przez ww. organy.

W bieżącej pracy inspektorzy DZPŚ uczestniczą również w działaniach związanych z kontrolą transportów odpadów prowadzonych z inspektorami Inspekcji Transportu Drogowego lub funkcjonariuszami Policji.

Inspektorzy DZPŚ współpracują również na co dzień z inspektorami Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w ramach wsparcia prowadzonych przez nich czynności kontroli podmiotów, jak również wsparcia technicznego w zakresie rejestracji miejsc prowadzenia czynności kontrolnych, prowadzenia pomiarów oraz poszukiwania zakopanych odpadów z wykorzystaniem bezzałogowych statków powietrznych i georadaru.

Jeśli chodzi o działania edukacyjne i informacyjne jakie planuje Ministerstwo Klimatu i Środowiska w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat negatywnych skutków nielegalnego gromadzenia odpadów oraz promowania właściwego postępowania z odpadami informuję, że planowane jest przeprowadzenie przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska działań edukacyjno-informacyjnych dot. m.in. nielegalnego gromadzenia odpadów i zapobiegania powstawaniu odpadów. Równocześnie na stronie Ministerstwa zamieszczone są materiały edukacyjne, tj.: infografika, wideografika oraz artykuł dotyczące zagrożenia, jakim są nielegalne gromadzenie odpadów i przestępcy środowiskowi: <https://www.gov.pl/web/edukacja-ekologiczna/uwaga-na-przestepcowsrodowiskowych-poradnik-jak-nie-pasc-ofiara-oszustwa-na-biznes-odpadowy> .

Dodatkowo, poprzez kanały w mediach społecznościowych – Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, MKiŚ wskazuje dobre praktyki w kontekście gospodarki odpadami.

Z wyrazami szacunku

Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM